

EUROPEAN
Higher Education Area

Deklaracja z Budapesztu i Wiednia w sprawie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego

12 marca 2010 roku

1. My, ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe w krajach uczestniczących w Procesie Bolońskim, zebraliśmy się w Budapeszcie i Wiedniu w dniach 11 i 12 marca 2010 roku, aby zainaugurować Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego (EOSW) przewidziany w Deklaracji Bolońskiej 1999 roku.
2. Na podstawie uzgodnionych przez nas kryteriów członkostwa, przyjmujemy Kazachstan do grona uczestników Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.
3. Deklaracja Bolońska wyznaczyła w 1999 roku wizję utworzenia do roku 2010 konkurencyjnego i atrakcyjnego w skali międzynarodowej Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, w którym instytucje szkolnictwa wyższego, wspierane przez zaangażowanych pracowników uczelni, są w stanie wypełniać swoje różnorodne misje w społeczeństwie opartym na wiedzy oraz gdzie studenci korzystający z mobilności połączonej z bezproblemowym i właściwym uznaniem uzyskanych kwalifikacji mogą znaleźć najdogodniejsze ścieżki kształcenia.
4. Od 1999 roku, 47 uczestników Europejskiej Konwencji Kulturalnej podpisało się pod tą wizją i dokonało znaczącego postępu na drodze do jej osiągnięcia. W ramach szczególnego partnerstwa między władzami państwowymi, uczelniami, studentami i pracownikami uczelni, wspólnie z pracodawcami, agencjami ds. zapewniania jakości, organizacjami międzynarodowymi oraz instytucjami europejskimi, podjęliśmy się szeregu reform w celu zbudowania Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego opartego na zaufaniu, współpracy i wzajemnym poszanowaniu różnorodności kultur, języków i systemów szkolnictwa wyższego.
5. Proces Boloński oraz powstały dzięki niemu Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego - bezprecedensowe przykłady regionalnej, ponadgranicznej współpracy w szkolnictwie wyższym - przyniosły znaczące zainteresowanie w innych częściach świata i uczyniły europejskie szkolnictwo wyższe bardziej widocznym na mapie światowej.
6. Znane są nam oceny niezależnych gremiów oraz raporty grup zainteresowania. Przyjmujemy płynące z nich potwierdzenie, że instytucje szkolnictwa wyższego, pracownicy wyższych uczelni i studenci coraz silniej utożsamiają się z celami Procesu Bolońskiego. Mimo że w sferze implementacji reform bolońskich wiele już osiągnięto, raporty pokazują także, iż takie plany działań w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego jak reforma struktury studiów i programów nauczania, zapewnianie jakości kształcenia, uznawalność, mobilność oraz wymiar społeczny zostały zrealizowane w stopniu zróżnicowanym. Niedawne protesty w kilku krajach, skierowane częściowo przeciw zjawiskom i działaniom nie związanym z Procesem Bolońskim, przypomniały nam, że niektóre z celów oraz reform bolońskich nie zostały prawidłowo wdrożone i objaśnione. Jesteśmy tego świadomi i będziemy słuchać głosów krytycznych ze strony pracowników uczelni i studentów. Dostrzegamy, że konieczne są usprawnienia i dalsze działania z udziałem kadry uczelni i studentów na poziomie europejskim, krajowym, a zwłaszcza uczelnianym, tak aby osiągnąć Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego na miarę naszych oczekiwań.

7. My, ministrowie, jesteśmy zobowiązani do pełnej i właściwej realizacji uzgodnionych celów i programu działań na następną dekadę, zgodnie z komunikatem z Leuven/Louvain-la-Neuve. W ścisłej współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego, pracownikami uczelni, studentami oraz innymi zainteresowanymi grupami wzmocnimy nasze wysiłki ukończenia już realizowanych reform, które umożliwią studentom i kadrze uczelni mobilność, udoskonalą nauczanie i kształcenie w instytucjach szkolnictwa wyższego, zwiększą zatrudnialność absolwentów i zapewnią wszystkim kształcenie wyższe właściwej jakości. Na poziomie krajowym dążymy również do lepszego przekazu informacji o Procesie Bolońskim i jego rozumienia wśród wszystkich grup zainteresowania i całego społeczeństwa.

8. My, ministrowie, potwierdzamy nasze przywiązanie do zasad wolności akademickiej oraz autonomii i odpowiedzialności instytucji szkolnictwa wyższego jako fundamentów Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, a także podkreślamy rolę jaką odgrywają uczelnie w rozwijaniu pokojowych społeczeństw demokratycznych i wzmacnianiu spójności społecznej.

9. Potwierdzamy kluczową rolę społeczności akademickiej – liderów uczelni, nauczycieli, badaczy, personelu administracyjnego i studentów – w urzeczywistnianiu idei Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, dającego uczącym się możliwości zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji, które ukształtują ich karierę, obywatelską postawę oraz ich rozwój osobisty. Uznajemy potrzebę zapewnienia pracownikom uczelni środowiska lepiej sprzyjającego realizacji ich zadań. Zobowiązujemy się do działania na rzecz pełniejszego włączenia pracowników szkolnictwa wyższego i studentów w realizację i dalszy rozwój Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. W pełni popieramy udział kadry uczelni i studentów w strukturach decyzyjnych na poziomie europejskim, krajowym i uczelnianym.

10. Wzywamy wszystkich uczestników, aby tworzyli środowisko inspirujące do pracy i nauki oraz wspierali nauczanie zorientowane na studenta jako sposób umacniający uczącego się we wszelkich formach edukacji, zapewniający najlepsze warunki dla rozwoju trwałych i elastycznych ścieżek kształcenia. Wymaga to również współpracy nauczycieli i badaczy w ramach sieci międzynarodowych.

11. My, ministrowie, potwierdzamy, że szkolnictwo wyższe jest domeną odpowiedzialności publicznej. Zobowiązujemy się, mimo trudnych ekonomicznie czasów, do zapewnienia, że instytucje szkolnictwa wyższego otrzymają niezbędne środki w określonych i nadzorowanych przez władze państwowe ramach. Jesteśmy przekonani, że szkolnictwo wyższe to główny czynnik rozwoju społecznego i ekonomicznego oraz innowacji w świecie coraz bardziej opartym na wiedzy. Dlatego będziemy zwiększać nasze wysiłki w wymiarze społecznym, aby zapewnić równość szans dostępu do kształcenia właściwej jakości, w szczególności grupom niedostatecznie reprezentowanym.

12. My, ministrowie odpowiedzialni za Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego, zwracamy się do Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej (*Bologna Follow-up Group*) z prośbą o zaproponowanie przedsięwzięć wspomagających właściwą i pełną realizację przyjętych postanowień bolońskich i planów działania Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, zwłaszcza na poziomie krajowym i międzynarodowym, między innymi, przez wypracowanie dodatkowych metod pracy, takich jak partnerskie uczenie się (*peer learning*), wizyty studyjne, czy inne aktywności oparte na wymianie informacji. Stale rozwijając, doskonaląc i wzmacniając Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego, a także wykorzystując jego synergię z Europejskim Obszarem Badawczym, Europa będzie w stanie z powodzeniem stawić czoła wyzwaniom następnej dekady.

13. Nasze następne spotkanie ministerialne w sprawie oceny osiągniętego postępu i rozwoju programu działań z Leuven/Louvain-la-Neuve zostanie zorganizowane przez Rumunię, w Bukareszcie, w dniach 26-27 kwietnia 2012 roku.